AH 387

2026Z18940

Antwoord van minister Sterk (Langdurige Zorg, Jeugd en Sport), mede namens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 16 oktober 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 300

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht van Nieuwsuur/NOS van 16 september 2026 over Nederlandse jongeren die in buitenlandse jeugdzorginstellingen verblijven en met de daarin beschreven signalen over onder meer vrijheidsbeperking, fixatie, het ontbreken van onderwijs en het verrichten van zwaar en onbetaald werk?

Antwoord vraag 1

Ja. Het bericht over misstanden van jongeren in buitenlandse jeugdzorginstellingen is ontstellend om te lezen. Iedere jongere moet in een veilige omgeving hulp kunnen krijgen, ook als deze hulp in het buitenland wordt gegeven.

Vraag 2

Hoeveel Nederlandse jeugdigen verblijven op dit moment in het buitenland in het kader van jeugdhulp? Kunt u dit uitsplitsen naar land, aanbieder, duur van de plaatsing en vrijwillig of gedwongen kader? Indien u deze aantallen niet kunt geven, hoe kan de Nederlandse overheid dan controleren of deze kinderen veilig zijn en passende jeugdhulp ontvangen?

Vraag 3

Hoe verklaart u dat volgens Nieuwsuur de laatste telling van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) uit 2007 dateert, toen 330 jongeren in het buitenland verbleven, en er bijna twintig jaar later geen actueel totaaloverzicht bestaat van Nederlandse jeugdigen die voor jeugdhulp in het buitenland verblijven?

Antwoord vraag 2 en 3

Er is geen uniforme registratie van het aantal jeugdigen dat in het buitenland is geplaatst. Wel heeft de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Centrale autoriteit) informatie over het aantal verzoeken voor buitenlandse plaatsingen. De Centrale Autoriteit heeft mij gemeld dat in 2026 tot nu toe 7

verzoeken zijn gedaan, waarvan 5 in civiel rechterlijk kader en 2 in vrijwillig kader. Ik ben me ervan bewust dat de verplichte procedure van de Centrale Autoriteit niet altijd gevolgd wordt door partijen. Dit vind ik laakbaar. Als deze procedure niet gevolgd wordt, dan is er geen (toe)zicht op de jeugdhulp vanuit de autoriteit vanuit dat land. Daarom werk ik aan regelgeving die bepaalt dat Jeugdzorg in Nederland plaatsvindt en alleen nog maar bij hoge uitzondering in het buitenland. Die uitzondering moet expliciet in het belang van het kind zijn en moet volgens de verplichte procedure van de Centrale Autoriteit verlopen.

Door mijn collega van JenV is bij alle GI's nagegaan of er sprake is van plaatsingen in het buitenland waarbij niet de procedure via de Ca is gevolgd en vraag ik gemeenten hetzelfde te doen en ben ik met jeugdregio's en VNG in gesprek over hoe beter inzicht te krijgen op aantallen plaatsingen voor jeugdigen in het buitenland. Mijn collega van JenV verwacht de reacties van de GI's voor november te ontvangen.

Het is de verantwoordelijkheid van de plaatsende organisaties, te weten gemeente, GI of jeugdhulpaanbieder om de verplichte procedure van de Ca te volgen en indien nodig deze kinderen terug naar Nederland te brengen en ze in Nederland van passende en veilig zorg te voorzien. Ik roep hen dringend op om uiterst terughoudend om te gaan met plaatsingen in het buitenland.

De Rijksoverheid controleert niet of kinderen passende jeugdhulp ontvangen en veilig zijn. Dat is de verantwoordelijkheid van de gemeenten in hun rol als inkoper en van de jeugdhulpaanbieders die de zorg leveren. Een gemeente of jeugdhulpaanbieder die ervoor kiest jeugdhulp in het buitenland in te zetten, moet zich ervan vergewissen dat deze hulp voldoet aan de in Nederland geldende eisen en dat wordt voldaan aan internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land.

Vraag 4

Klopt het dat de IGJ al in 2009 intern waarschuwde voor risico's van jeugdhulp in het buitenland en in 2019 alle gemeenten hiervoor heeft gewaarschuwd? Wanneer is uw ministerie voor het eerst over deze problematiek op de hoogte gebracht en waarom is de Kamer hierover destijds niet geïnformeerd?

Antwoord vraag 4

Op 5 februari 2010 is uw kamer geïnformeerd over het onderzoek van de Inspectie Jeugdzorg naar buitenlands zorgaanbod[1].

Vraag 5

[1] Oud - TK 2010 Buitenlands zorgaanbod (1).pdf

Hoe verklaart u dat de IGJ aangeeft dat de situatie sinds deze waarschuwingen niet wezenlijk is veranderd? Welke concrete maatregelen zijn tussen 2009 en heden genomen naar aanleiding van deze waarschuwingen en waarom hebben deze kennelijk onvoldoende resultaat gehad?

Antwoord vraag 5

Plaatsingen van jongeren in het buitenland terwijl niet de geldende procedures worden gevolgd, leidt tot situaties waarin onvoldoende zicht en controle is op de kwaliteit en veiligheid van de geboden jeugdhulp. In 2010 stelde het Platform Jeugdhulp Buitenland, in opdracht van de provincies en de inspectie, de eerste kwaliteitsmaatstaven voor buitenlandse plaatsingen vast. De VNG en de IGJ hebben in 2017 het Afsprakenkader Jeugdhulp Buitenland vastgesteld, dat in 2023 is herzien. Ondanks deze kaders zijn er situaties ontstaan waarin de vereiste procedures en waarborgen onvoldoende door partijen worden nageleefd.

Vraag 6

Hoeveel meldingen of signalen heeft de IGJ de afgelopen tien jaar ontvangen over Nederlandse jeugdigen in buitenlandse jeugdhulp waarbij sprake was van vrijheidsbeperking, fixatie, het ontbreken van onderwijs, onbetaald of zwaar werk, geweld, verwaarlozing of andere mogelijke onveilige situaties? Kunt u aangeven wat met deze meldingen is gedaan?

Antwoord vraag 6

De IGJ registreert meldingen en signalen over zorgaanbieders niet specifiek onder de categorie ‘buitenlands jeugdhulp’ en kan hierover geen cijfers verstrekken.

Over de precieze inhoud van meldingen en signalen en de afhandeling ervan doet de IGJ geen mededelingen. Dat is mede omdat deze informatie direct onderdeel kan worden van lopend of toekomstig toezicht.

Vraag 7

Klopt het dat vrijheidsbeperkende maatregelen zoals het fixeren van jongeren en het niet mogen verlaten van een terrein in deze vormen van jeugdhulp niet zijn toegestaan? Zo ja, welke actie wordt ondernomen zodra aanwijzingen bestaan dat een Nederlands kind in het buitenland aan dergelijke maatregelen wordt onderworpen?

Antwoord vraag 7

Ja, de Nederlandse kwaliteitseisen gelden ook voor jeugdhulp die gemeenten of aanbieders in het buitenland inkopen of aanbieden. De IGJ houdt geen toezicht in het buitenland. Dit is de taak van de toezichthoudende instantie in dat land. Die kan die taak vervullen als de procedure van de Centrale autoriteit gevolgd wordt. Als er bij de IGJ-signalen of meldingen binnenkomen over het plaatsen van jongeren door jeugdzorgaanbieders in het buitenland, dan kan de IGJ een melding doen bij de inspectie van het desbetreffende land. Organisaties en cliënten kunnen ook zelf melding maken bij de Spaanse inspectie.

Vraag 8

Hoe wordt bij een melding over mogelijke onveiligheid vastgesteld dat een jeugdige daadwerkelijk veilig is wanneer de IGJ zelf geen toezicht kan uitoefenen op een buitenlandse locatie? Wie gaat fysiek naar het kind toe en wie draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid wanneer niemand dat doet?

Vraag 9

Hoe beoordeelt u dat toezicht op Nederlandse jeugdigen in het buitenland volgens Nieuwsuur in de praktijk mede via beeldbellen plaatsvindt? Hoe kan worden gegarandeerd dat een jeugdige tijdens zo'n gesprek vrijuit kan spreken en dat buiten beeld geen medewerker van de aanbieder aanwezig is of invloed uitoefent?

Antwoord vraag 8 en 9

Signalen over misstanden kunnen gemeld worden bij de inspectie van dat land of bij de IGJ. Een gemeente of jeugdhulpaanbieder die ervoor kiest jeugdhulp in het buitenland in te zetten, moet zich ervan vergewissen dat wordt voldaan aan de in Nederland geldende eisen, de internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land. Zij zijn hier te allen tijde verantwoordelijk voor. Bij een plaatsing in het buitenland dienen zij specifiek aandacht te besteden aan het waarborgen van een goede kwaliteit van zorg. Toezicht via beeldbellen vind ik daarbij onvoldoende.

Vraag 10

Hoeveel Nederlandse jeugdigen verblijven momenteel voor jeugdhulp in Marokko? Welke Nederlandse of Marokkaanse instantie houdt daar daadwerkelijk toezicht op de kwaliteit van de hulp en de veiligheid van de jeugdige, en hoe vaak vindt fysiek toezicht op locatie plaats?

Antwoord vraag 10

Zie het antwoord op vraag 2: er is geen uniforme registratie van het aantal jeugdigen dat in het buitenland (waaronder Marokko) is geplaatst. Als de verplichte procedure van de Centrale autoriteit wordt gevolgd, is er toezicht vanuit de autoriteiten van Marokko. Hoe dat toezicht in Marokko wordt vormgegeven is mij niet bekend. Dit ontslaat gemeenten, in hun rol als inkoper, GI's en jeugdhulpaanbieders niet van hun verantwoordelijkheid te controleren of kinderen passende jeugdhulp ontvangen, veilig zijn en of wordt voldaan aan de in Nederland geldende eisen, de internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land.

Vraag 11

Hoe beoordeelt u de in het artikel beschreven werkwijze waarbij het feit dat jongeren de taal niet spreken en het land niet kennen als onderdeel of meerwaarde van het traject wordt gezien? Hoe wordt voorkomen dat een jeugdige hierdoor volledig afhankelijk wordt van de aanbieder en feitelijk geïsoleerd raakt?

Antwoord vraag 11

Ik herken dat het in sommige situaties in het belang van een jongere kan zijn om deze tijdelijk uit de eigen omgeving te halen. Dit moet echter altijd zorgvuldig en expliciet vanuit het belang van de jongere gebeuren. De jongere moet zich vrij kunnen uitspreken en niet volledig afhankelijk zijn van de aanbieder. Het niet spreken van de taal of het niet kennen van de omgeving vraagt juist om extra waarborgen.

Vraag 12

Herinnert u zich de op 10 februari 2026 unaniem aangenomen motie-Moinat c.s. (Kamerstuk 36 800-XVI, nr. 56), waarin de regering wordt verzocht jeugdigen in beginsel in Nederland te plaatsen en buitenlandse plaatsing alleen toe te staan wanneer deze in het belang van het kind is, geen passend alternatief in Nederland beschikbaar is en de plaatsingsprocedure via de regels van de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden en het Afsprakenkader Buitenlands Zorgaanbod Jeugd verloopt?

Antwoord vraag 12

Ja. Daarom werk ik, in lijn met de motie, aan regelgeving die bepaalt dat Jeugdzorg in Nederland plaatsvindt en alleen nog maar bij hoge uitzondering in het buitenland. Deze uitzondering moet expliciet in het belang van het kind zijn en plaatsing moet verlopen volgens de verplichte procedure van de Centrale Autoriteit. Ook wil ik dat er meer bekendheid komt over het verplicht volgen van de procedures bij de CA. Over de uitwerking van regelgeving en de communicatie ben ik in gesprek met veldpartijen, toezichthouders en kennisinstituten.

Vraag 13

Hoeveel jeugdigen zijn sinds de aanneming van deze motie op 10 februari 2026 nieuw in het buitenland geplaatst? Kunt u per plaatsing aangeven in welk land dit was, waarom geen passend alternatief in Nederland beschikbaar was, hoe is vastgesteld dat de buitenlandse plaatsing in het belang van het kind was en of de voorgeschreven plaatsingsprocedure volledig is gevolgd?

Vraag 14

Kunt u garanderen dat alle buitenlandplaatsingen sinds 10 februari 2026 voldoen aan alle voorwaarden uit de aangenomen motie-Moinat c.s.? Zo nee, hoeveel plaatsingen voldeden daar niet aan en welke actie is daarop ondernomen?

Antwoord vraag 13 en 14

Zoals in mijn antwoord op vraag 2 en 3 uiteengezet is er geen uniforme registratie van het aantal jeugdigen dat in het buitenland is geplaatst. Deze aantallen en informatie zijn mij daarom niet bekend.

Vraag 15

U heeft de Kamer recent laten weten dat het kabinet nog met betrokken partijen in overleg is om afspraken te maken over de uitvoering van de motie-Moinat c.s. en dat de Kamer hierover pas eind dit jaar nader wordt geïnformeerd. Waarom is

ruim zeven maanden na de unanieme aanneming van deze motie nog steeds overleg nodig om ervoor te zorgen dat jeugdigen in beginsel in Nederland worden geplaatst?

Vraag 16

Bent u, gezien de ernst van de bevindingen van Nieuwsuur, bereid niet tot het einde van het jaar te wachten, maar de Kamer op korte termijn te informeren over de concrete uitvoering van de motie-Moinat c.s. en daarbij in ieder geval de aantallen en landen van alle buitenlandplaatsingen sinds 10 februari 2026 te verstrekken?

Antwoord vraag 15 en 16

Ik werk aan regelgeving die jeugdzorg in het buitenland in beginsel verbiedt, tenzij dit in een uitzonderingssituatie wél in het belang van het kind is en de verplichte procedure van de Centrale autoriteit wordt gevolgd. Uitwerken van regelgeving vergt tijd. Dit doe ik in overleg met de VNG, veldpartijen,

toezichthouders en kennisinstituten. In de tussentijd roep ik gemeenten en aanbieders dringend op géén jeugdigen in het buitenland te plaatsen.
Ik kan u niet informeren over aantallen en landen van alle buitenlandplaatsingen sinds 2026 omdat deze aantallen mij niet bekend zijn.

Vraag 17

Bent u bereid per direct een landelijke inventarisatie van alle Nederlandse jeugdigen in buitenlandse jeugdhulp uit te voeren en per jeugdige vast te stellen waar deze verblijft, op welke juridische grondslag, wie verantwoordelijk is voor de plaatsing, of de voorgeschreven procedure is gevolgd, of passend onderwijs wordt ontvangen en hoe de veiligheid en kwaliteit van de zorg daadwerkelijk worden gecontroleerd?

Vraag 18

Bent u bereid alle bestaande buitenlandplaatsingen waarbij de rechtmatigheid, veiligheid, het onderwijs, de kwaliteit van de jeugdhulp of het daadwerkelijke toezicht niet aantoonbaar kan worden gegarandeerd met spoed opnieuw te laten beoordelen en de Kamer over de uitkomsten daarvan te informeren?

Antwoord vraag 17 en 18

Ik deel uw zorgen, daarom werk ik aan regelgeving om jeugdhulp in het buitenland in principe te verbieden en roep ik gemeenten en GI’s in de tussentijd op géén jeugdigen in het buitenland te plaatsen en samen met gecontracteerde aanbieders na te gaan of een jeugdige die zich in het buitenland bevindt veilig is en zorg van voldoende kwaliteit ontvangt. Ik ben met jeugdregio’s en VNG in gesprek over hoe zicht te krijgen op de aantallen jeugdigen in het buitenland.

Vraag 19

Deelt u de opvatting dat zolang Nederland niet weet hoeveel Nederlandse jeugdigen in buitenlandse jeugdhulp verblijven en de IGJ daar zelf geen toezicht kan uitoefenen, niet kan worden gegarandeerd dat ieder van deze kinderen veilig is? Zo nee, waarop baseert u die garantie?

Antwoord vraag 19

Ja. Door een plaatsende partij dient de verplichte procedure via de Centrale autoriteit altijd gevolgd te worden. Als deze procedure wordt gevolgd, dan is er (toe)zicht op deze jeugdigen vanuit de autoriteiten in dat land. Daarbij dient er

specifiek aandacht te worden besteed aan het voldoen aan de geldende Nederlandse kwaliteitseisen.